

MODULE 11: KWETSBAARHEID EN CULTUUR

M▲PChipp

SUPPORTED BY THE RIGHTS, EQUALITY
AND CITIZENSHIP (REC) PROGRAMME
OF THE EUROPEAN UNION

KWETSBAARHEID EN CULTUUR

- ▶ Definities van cultuur en kwetsbaarheid
- ▶ Mogelijke verbindingen tussen kwetsbaarheid en cultuur
- ▶ De neerwaartse spiraal van kwetsbaarheid van kinderen
- ▶ Meest voorkomende vormen en factoren van kwetsbaarheid
 - beperking
 - kinderen die buiten hun gezin opgroeien
 - kinderen van migranten, (alleenstaande) minderjarige vluchtelingen
 - kinderen die behoren tot etnische en/of religieuze minderheden

HOE DEFINIËREN WE CULTUUR?

UNESCO: “cultuur is een complex geheel, dat bestaat uit kennis, overtuigingen, kunst, morele overwegingen, wetten, gebruiken en alle andere kwaliteiten en gewoonten die [een mens] verwerft als lid van de samenleving.”

WAT IS KWETSBAARHEID?

► heel waarschijnlijk “een negatieve uitkomst”

- te verwachten afnemend welzijn boven een maatschappelijk geaccepteerde norm
- als gevolg van riskante/onzekere gebeurtenissen
- gebrek aan geschikte risicomanagement instrumenten.

► multidimensioneel van aard en versterkende effecten, d.w.z. mensen die in armoede leven hebben vaak te maken met

- discriminatie,
- maatschappelijke uitsluiting,
- ontoereikende toegang tot onderwijs,
- ontoereikende toegang tot gezondheidszorg,
- ontoereikende toegang tot cultuur- en sportactiviteiten.

Sociaal beschermingskader voor maatschappelijk risicomanagement Wereldbank

WAT IS KWETSBAARHEID?

► gericht geweld en vijandigheid in relatie tot handicap

- zowel strafbare als niet-strafbare handelingen
- ernstige barrières voor het realiseren van de rechten van mensen met beperkingen in het VN Verdrag inzake de Rechten van personen met een handicap (CRPD)

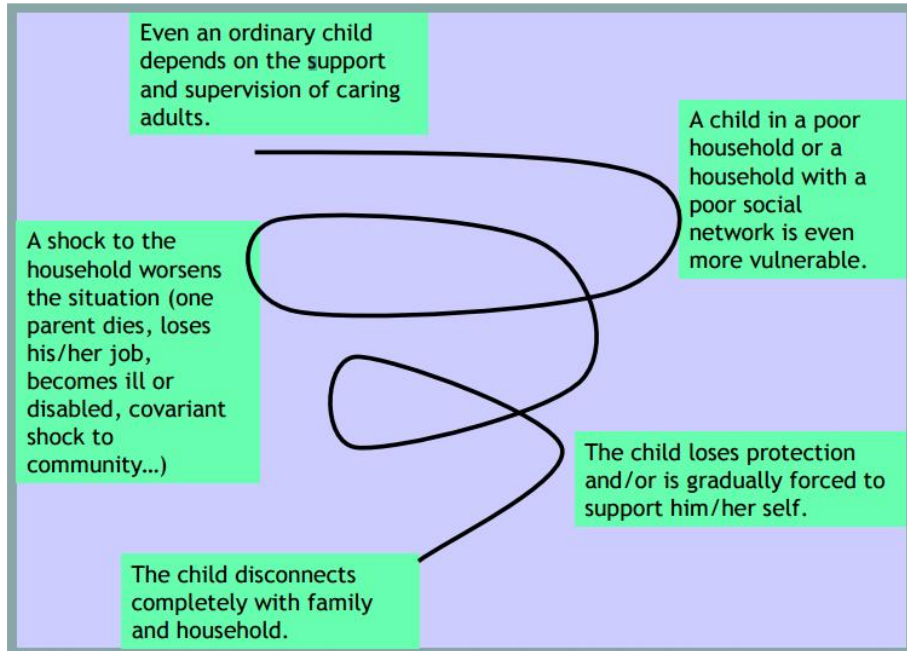
EU Agentschap Fundamentele Rechten (FRA)

► kinderen in kwetebare situaties zijn vaker slachtoffer van geweld

- omdat ze zichzelf niet kunnen beschermen
- ze niet gezien of niet herkend worden door professionals, instituties,
- ze niet gezien worden als integraal onderdeel van de samenleving

Sociaal beschermingskader voor maatschappelijk risicomanagement Wereldbank

DE NEERWAARTSE SPIRAAL VAN KWETSBAARHEID VAN KINDEREN

Elke schok leidt tot een nieuw niveau van kwetsbaarheid, en ieder nieuw niveau brengt een leger aan nieuwe risico's mee. Met iedere schok wordt de waarschijnlijkheid van een negatieve uitkomst voor het kind groter.

Op de bodem van deze spiraal bevinden zich kinderen die totaal gescheiden zijn van hun gezinnen of in omstandigheden van ernstige gezinsmishandeling en verwaarlozing.

FACTOREN VAN KWETSBAARHEID

Sociaal

Lichamelijk

Economisch

Omgeving

Politiek

Cultureel

MEEST VOORKOMENDE VORMEN VAN KWETSBAARHEID

handicap, migratie, ethnische minderheid, kinderen gescheiden van ouders

kinderen in contact met justitie, kinderen in oorlogssituaties of conflictzones

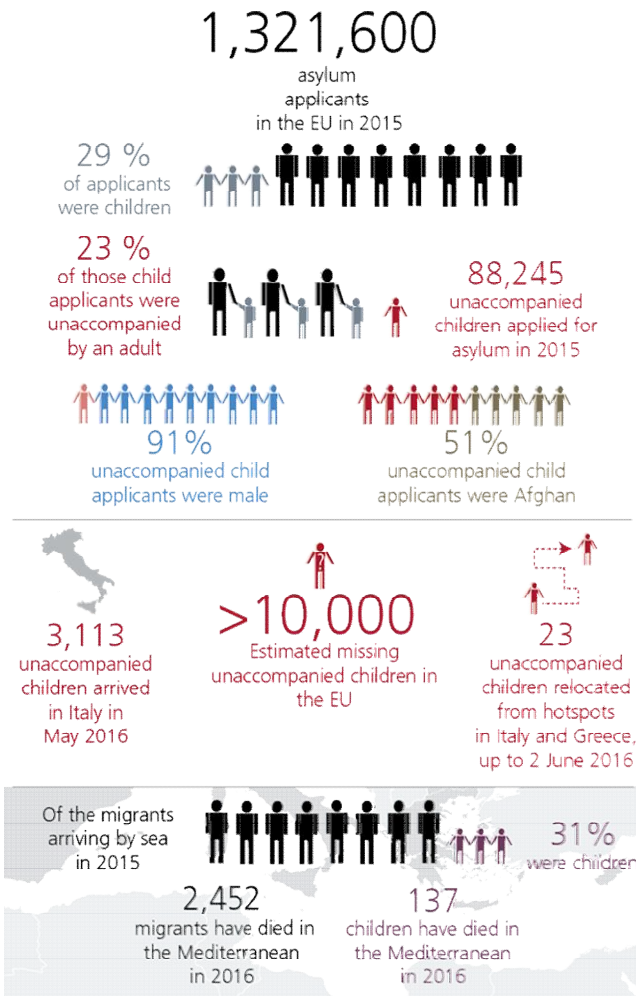
kinderen die slachtoffer zijn van natuurrampen, leeftijd, sekse, armoede, seksuele oriëntatie

weeskinderen, verlaten kinderen, kinderen die worden geconfronteerd met mishandeling en verwaarlozing

MIGRANTENKINDEREN: HEBBEN TE MAKEN MET EEN CULTUUR VAN ONGELOOF EN ARGWAAN

DE SITUATIE VAN MIGRANTENKINDEREN

Vluchtelingenkinderen, ontheemde kinderen met handicaps:

- ▶ Vormen de meest verborgen, verwaarloosde en sociaal uitgesloten groep van alle ontheemde mensen.
- ▶ Vaak meer geïsoleerd na hun verplaatsing dan voorheen.
- ▶ Negatieve houdingen kunnen escaleren in crisis..

HOUSE OF LORDS, European Union Committee (2016):
Kinderen in crisis: ongezegde migrantenkinderen in de EU

DE SITUATIE VAN MIGRANTENKINDEREN (VERVOLG)

- ▶ **Overvolle opvangcentra, ontoereikende verlichting, sanitair, slaapgelegenheid**
 - risico van seksueel of seksegerelateerd geweld

- ▶ **Ernstige discriminatie in huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg, werk en uitkeringen.**
 - Wetgeving discrimineert niet-ingezetenen
 - Programma's en beleid slagen er niet in specifieke behoeften en kwetsbaarheden aan te pakken
 - Niet mogelijk om toegang te krijgen tot basisdienstverlening of op een niveau onder de standaard van internationale mensenrechten
 - Toegang tot oplossingen vaak niet mogelijk door migrantenstatus

- ▶ **Xenofobie, racistische gevoelens en discriminerende praktijken**
 - Beïnvloeden de culturele, economische, politieke, sociale en burgerrechten van migranten
 - Principes van gelijkwaardigheid en non-discriminatie worden aangetast

Internationaal Verdrag inzake de Bescherming van de Rechten van alle Migrantenwerkers en hun gezinnen

ETHNISCHE MINDERHEDEN -
DISCRIMINATIE EN SEGREGATIE
BLIJVEN HARDNEKKIG BESTAAN

DE SITUATIE VAN ROMA

- ▶ Europa's grootste etnische minderheid.
 - 10-12 miljoen in Europa, rond zes miljoen in EU.
 - Issues: slachtoffers van vooroordelen en sociale uitsluiting,
- ▶ Oost-Europa :de meest kwetsbare minderheidsgroep
 - Economische kwetsbaarheid, 71% of meer Roma gezinnen in grote armoede.
 - Tekort aan onderwijs: weinig gediplomeerden voortgezet onderwijs (29 percent)
 - Hoge werkloosheid: minder dan de helft van alle Roma mannen en een kwart of minder van alle Roma vrouwen vindt een baan.
- ▶ Het European Roma Rights Centre: problemen met implementatie EU
 - Kader Nationale Roma Integratie Strategieën
 - Hardnekkige discriminatie en segregatie
 - Schending van mensenrechten

Europese Commissie: Gevecht tegen discriminatie
Het European Roma Rights Centre
De Wereldbank/Roma

CONCEPT VAN PROFESSIONELE NIEUWSGIERIGHEID

M▲PChipp

M11: VULNERABILITY & CULTURE
Introductory Presentation

14

PROFESSIONELE NIEUWSGIERIGHEID – alternatief voor het concept van “culturele competentie”

Concept van “culturele competentie”?

- ▶ **Grenzen m.b.t. culturele diversiteit:** eenvoudigweg niet mogelijk om zelfs maar vluchtige kennis te hebben van de gevarieerde achtergronden, geschiedenissen en contexten waarmee professional wordt geconfronteerd
- ▶ **impliciete aanname gedeelde culturele waarden en normen:** ieder individu heeft eigen cultureel zelfbeeld, deze veronderstellen voor een hele groep is een vorm van stereotypering
- ▶ **Leidt tot gevoelens van tekortschieten en spijt:** culturele achtergronden verschillen zodanig dat professionals noodzakelijkerwijs mensen ontmoeten zonder veel over hun achtergrond te weten

Concept van “professionele nieuwsgierigheid”!

CONCEPT “PROFESSIONELE NIEUWSGIERIGHEID”

- ▶ Stel vragen en voer gesprekken als luisteraar
- ▶ Geef ieder gezinslid een positie als kenner van zijn/haar (culturele) zelfbeeld
- ▶ Cultuur/ethniciteit biedt maar één bril om naar kinderen en ouders te kijken; een andere bril zou op bepaalde momenten of met bepaalde individuen misschien belangrijker kunnen zijn

PROFESSIONELE NIEUWSGIERIGHEID – Leerdoelen

- ▶ **“Ken uzelf”**: wees je bewust van je eigen waarden, vooringenomenheden en overtuigingen, maar ook van je vooroordelen
- ▶ **Cultuur niet culturen**: denk na over statisch, collectief en veralgemeniserend begrip van cultuur; ontwikkel een dynamisch, historisch, individualiserend cultuurconcept
- ▶ **Cultuur en interactie**: bewustwording van ethnocentrische perceptie- en interpretatiepatronen, interculturele perspectiefwisselingen, openstaan voor het weerleggen van culturele aannames
- ▶ **Bewustzijn van machtsverhoudingen**: reflecteren op de invloed van instituties, maatschappij, politiek, structuren enz. op het machtsevenwicht (“anderszijn”: etiketten opplakken ‘wij’ en ‘zij’; impliciet buitensluiten van minderheidskinderen of gezinnen uit de kring van vertrouwdheid en vertrouwen
- ▶ **Cultuur is maar één bril**: om kinderen en gezinnen door te bekijken; andere brillen kunnen op bepaalde momenten of voor bepaalde individuen misschien significanter zijn

PROFESSIONELE NIEUWSGIERIGHEID – Leerdoelen

- ▶ **competent omgaan met incompetentie**: wees een luisteraar die probeert te begrijpen vanuit het perspectief van de ander, zich voor te stellen wat hen dwarszit en dat dan in een gesprek te verkennen; vragen naar en doorvragen over die aspecten van de geleefde ervaring om zo vertrouwen te scheppen waardoor op termijn ook vertrouwen ontstaat in je capaciteiten en kunde als professional
- ▶ **Onzekerheid en onduidelijkheid accepteren**: ergens thuis horen is vaak dubbelzinnig; probeer het niet begrijpen los te laten; accepteer culturele diversiteit zonder de eigen professionele en ethische waarden op te geven
- ▶ **Creatief pragmatisme**: praktische fantasie en vaardigheid om co-productieproces aan te gaan om duurzame werkafspraken te maken
- ▶ **Vaardigheid om om te gaan met conflicten en dialoog**: bevragen met respect en aangewezen vragen binnen de grenzen van culturele tolerantie (discoursethiek)

VIGNETTEN

VIGNETTEN

Een bijzonder getalenteerd Roma (of migranten)kind woont in een arme kleine gemeenschap. Een ngo subsidieert hem om in de stad naar een eliteschool te gaan om hem zo gelijke kansen te geven. Het kind verhuist naar een slaapzaal en krijgt maar af en toe de gelegenheid om naar huis te gaan. De ouders maken zich zorgen dat het kind, dat zo lang weg woont, op hen neer zal gaan kijken en geen contact meer wil onderhouden, maar ook uitsluiting en discriminatie zal ondervinden. Eenmaal op school blijkt dat de jongen behoorlijk achter loopt, zowel in opleiding als in basis sociale vaardigheden. Dit is frustrerend voor iedereen. Het kind wil het liefst naar huis, maar er zijn geen goede lokale scholen, en minderheden worden blootgesteld aan discriminatie.

De ouders van een meisje van 14 hebben een besluit genomen over haar verdere opleiding zonder haar erbij te betrekken. Het meisje heeft een lichte beperking en is heel goed in verschillende soorten handwerk. Ze houdt van weven, naaien en pottenbakken. Hoewel ze zelf zou kiezen voor het handwerkambacht om van te bestaan, wordt ze gedwongen een handelsopleiding te doen. Het kind kan zich niet concentreren op school, dus zowel de leerkracht als de ouders zijn ontevreden over haar. Niemand vraagt naar haar mening. Is dit een vorm van mishandeling?

HANDICAP: VELE GEZICHTEN VAN
VOORoorDEEL, ONWETENDHEID,
DISCRIMINATIE

FEITEN OVER KINDEREN MET EEN HANDICAP

- ▶ Weinig informatie, beschikbaar bewijs is gebaseerd op kleinschalig onderzoek
- ▶ Armoede en handicap versterken elkaar
- ▶ Geen toegang tot basisdiensten (bijv. onderwijs, gezondheidszorg, sociaal werk)
- ▶ Handicaps in instituten, verpleeghuizen, groepshuizen of andere residentiële instellingen
- ▶ Onevenredig kwetsbaar voor geweld, uitbuiting en misbruik
- ▶ Stigma, vooroordeel, onwetendheid en gebrek aan opleiding en ontwikkeling

Unicef (2013): Children and Young People with Disabilities Fact Sheet

GEWELD TEGEN KINDEREN MET EEN HANDICAP

- ▶ Kinderrechtenverdrag: maatregelen om alle kinderen te beschermen tegen geweld, ook kinderen met een handicap.
- ▶ Verdrag rechten mensen met een handicap: inspeciale maatregelen om becherming te garanderen voor kinderen met een handicap

Bewijzen uit landen over de hele wereld voor een patroon van onevenredig geweld tegen kinderen met een handicap

- ▶ Overall geweld: in het gezin, school, gemeenschap, rechtssysteem, werk en residentiële zorg.
- ▶ Onderzoek bewijst steeds weer: kinderen met handicaps hebben 3-4 keer zoveel kans op lichamelijk en seksueel geweld en verwaarlozing.
- ▶ Armoede of ontbreken van toegang tot sociale bescherming/basisdienstverlening: de geboorte van een gehandicapt kind kan leiden tot ernstige spanning in het gezin, resulterend in afwijzing en geweld,
- ▶ Stigma en angst leiden vaak tot onzichtbaarheid, weinig omgang met andere kinderen, isolement in de buurt,
- ▶ Beschermingsystemen en rapportage-mechanismes slagen er niet in om de behoeften van gehandicapte kinderen goed te registreren:
- ▶ Moeite om toegang te krijgen tot hulp, effectieve rechtspraak of vergoeding

Geweld tegen kinderen met een handicap

GEHANDICAPTE KINDEREN BETREKKEN BIJ BESLISSINGEN DIE HEN BETREFFEN

Het is belangrijk om

- ▶ Obstakels die de participatie van kinderen met een handicap blokkeren duidelijk te signaleren
- ▶ Te onderzoeken waarom participatie belangrijk is voor kinderen met een handicap
- ▶ Praktische ondersteuning te geven voor manieren waarop en waar kinderen met een handicap effectiever en meer systematisch bereikt en betrokken kunnen worden
- ▶ Prioriteit te geven aan manieren om de effectiviteit te meten van participatie-initiatieven met met gehandicapte kinderen

TIPS OM KINDEREN MET HANDICAPS TE BETREKKEN

Kinderen hebben het recht op medezeggenschap bij besluiten die hen aangaan. Kinderen met een handicap moeten betrokken worden bij de ontwikkeling van beleid en programma's voor hen. Toch vragen verschillende beperkingen om verschillende technieken om te zorgen dat alle kinderen gelijk gehoord worden.

 Visual Impairment <ul style="list-style-type: none">• Ask children what mechanisms will help them to participate. Would they like texts provided in braille? Read aloud?• In group settings, have everyone introduce themselves• Use names when addressing others so all children know when they are being spoken to• In group meetings, have children indicate they want to speak by saying their name (rather than raising a hand)	 Hyperkinetic Impairment <p>Since hyperkinetic impairment causes a child's body or extremities to move involuntarily, it is important to:</p> <ul style="list-style-type: none">• Speak to the child• Paying attention to them and not their involuntary movements• Continue to speak normally even if the child is moving
 Hearing Impairment <ul style="list-style-type: none">• Use the mode of communication the child prefers (i.e. a hearing aid, sign language, lip reading, speaking, or a combination)• Wave or gently tap the child's shoulder to gain their attention before speaking <p>When speaking to a child who can read lips:</p> <ul style="list-style-type: none">• Face the child when speaking, do not cover your mouth• Speak slowly and clearly (but normally)	 Psycho-Social Disability <ul style="list-style-type: none">• Treat the child with dignity and respect• Be flexible and allow choice. The child may become anxious when they feel they do not have control• Keep discussions calm• Speak in a normal tone of voice
 Speech/Communication Impairment <ul style="list-style-type: none">• Be patient• Listen to the child, avoid interrupting them or finishing their sentences• Ask the child to repeat what they said if you did not understand• Consider other forms of communication like writing methods or computer technologies• The child may want communication assistance from a person they know well	 Intellectual Disability <p>Children may take more time understanding, remembering, or communicating information:</p> <ul style="list-style-type: none">• Use simple language/summarise information (yet avoid infantilising children)• When needed, repeat information/explain it in new ways• Use communication methods the child prefers (i.e. hands-on learning activities, art, music, etc.)
 Physical/Mobility Impairment <ul style="list-style-type: none">• Ensure the facility you are using is accessible• Choose activities that all are capable of participating in• Be flexible/willing to adapt an activity• Do not sit/lean on assistive devices, they are part of the child's person• Ensure you are at the same eye level when addressing the child (i.e. sit in a chair to be at eye level with a child in a wheel chair)	 Autism <ul style="list-style-type: none">• May have difficulty interacting with others so reward attempts by the child to understand/communicate• May have delayed speech so other forms of communication can be helpful• Encourage them to keep engaging in the activity but stop when they want to• Create opportunities for them to communicate

PLAN International (1 Dec 2016): Richtlijnen voor Consulteren van Kinderen en Jongeren met Handicaps

WOORDEN & UITDRUKKINGEN DIE GEBRUIKT KUNNEN WORDEN OM TE PRATEN MET OF TE SCHRIJVEN OVER KINDEREN MET EEN HANDICAP

Mensen weten vaak niet hoe ze met gehandicapte kinderen moeten praten

Het is belangrijk om voorkomend te zijn en vriendelijk. Spreek rechtstreeks tegen een kind met een handicap als je ze een vraag stelt of een gesprek voert, en niet tegen hun ouder of verzorger.

Acceptable Words and Expressions

A person with a disability/ an impairment or a child with [name of specific disability]

For example, "a child with impaired hearing"

Non-disabled person, a person with no disability

Unacceptable Words and Expressions

Sick, lame, deformed, abnormal, mental

Avoid using phrases such as "suffers from [specific disability]"

Normal, healthy (as opposed to the disabled)

PLAN International (1 Dec 2016): *Richtlijnen voor Consulteren van Kinderen en Jongeren met Handicaps*

EEN INCLUSIEVE OMGEVING VOOR PARTICIPATIE

- ▶ Controleer of de omgeving het voor iedereen mogelijk maakt om op gelijke wijze deel te nemen (zijn er bijvoorbeeld hellingbanen en is de deuropening breed genoeg)
- ▶ Faciliteer de individuele behoeften van een kind gerelateerd aan hun specifieke beperking. Een kind moet ook gevraagd worden hoe dat het beste kan.
- ▶ Vermijd het gehandicapte kinderen te helpen tenzij ze het nodig hebben of erom vragen
- ▶ Sta open voor veranderingen om kinderen te faciliteren

Mieke Schuurman, Eurochild (2014): participatie van kinderen in openbare besluitvorming

BASISREGELS VOOR VOLWASSENEN DIE KINDEREN CONSULTEREN

- ▶ Vergewis je ervan dat de kinderen weten wie je bent
- ▶ Leg uit aan de kinderen waarom het belangrijk is dat ze hun mening geven
- ▶ Vermijd technische begrippen en jargon
- ▶ Volwassenen die betrokken worden in het consultatieproces moeten eerlijk zijn tegen de kinderen
- ▶ Behandel kinderen niet als slachtoffers of als zwak
- ▶ Voorkom situaties die kunnen leiden tot stereotypen of vooroordelen
- ▶ Vraag na of het klopt wat je denkt dat een kind heeft gezegd

Mieke Schuurman, Eurochild (2014): participatie van kinderen in openbare besluitvorming

BASISREGELS VOOR VOLWASSENEN DIE KINDEREN CONSULTEREN (VERVOLG)

- ▶ Kinderen hebben het recht om niet te antwoorden op een vraag en te zwijgen
- ▶ Leg uit dat er geen goede en verkeerde antwoorden zijn op vragen
- ▶ Zorg ervoor dat er voldoende tijd is voor kinderen om na te denken en antwoorden te geven
- ▶ Waardeer de inzichten van de kinderen en neem ze serieus
- ▶ Probeer de kinderen te begrijpen in de context waarin ze leven

Mieke Schuurman, Eurochild (2014): participatie van kinderen in openbare besluitvorming

KINDEREN IN RESIDENTIËLE ZORG: SCHADELIJK VOOR DE ONTWIKKELING VAN KINDEREN

WAAROM IS KANN RESIDENTIËLE ZORG SCHADELIJK ZIJN?

- ▶ Kinderen wordt het fundamentele recht wat betreft gezinsleven ontzegd
- ▶ Staten falen in hun verplichting om gezinnen te ondersteunen wanneer er andere redenen zijn dan opvoedkundige waardoor ze niet voor hun kinderen kunnen zorgen.
- ▶ De lichamelijke, cognitieve en emotionele ontwikkeling van kinderen wordt bedreigd in residentiële zorg,
- ▶ Emotionele ondersteuning: essentieel voor ontwikkeling van de hersenen (de kleinste babies hebben al heel vroeg nabijheid en liefdevol contact nodig).
- ▶ Structurele en functionele veranderingen in de hersenen van kinderen die opgroeien in residentiële zorg, kenmerken: slechte cognitieve prestaties, lager dan gemiddeld IQ en slechte prestaties op school.
- ▶ Risico op ontwikkeling van geestelijke gezondheidsproblemen, kwetsbaar voor misbruik en uitbuiting.
- ▶ Slachtoffer van mensenhandel, uitbuiting, werkloosheid, dak- en thuisloosheid en depressie na vertrek uit het zorgsysteem.
- ▶ Langetermijn impact in hun volwassen bestaan: een-ouderschap en een beroep op residentiële zorg voor hun kinderen.
- ▶ Versterking van discriminatie in residentiële zorgsystemen.
- ▶ Roma kinderen en gehandicapte kinderen oververtegenwoordigd in residentiële zorg in Europa.

VERDER LEZEN

UNESCO <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/cultural-diversity/>

Anne Kielland, The World Banks' OVC Thematic Group (2004): Orphans and Vulnerable Children <http://textlab.io/doc/9798240/orphans-and-vulnerable-children>

Convention on the Rights of the Child http://www.unicef.org/crc/files/Rights_overview.pdf

Convention on the Rights of Persons with Disabilities <http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>

FRA European Union Agency for Fundamental Rights: (2015) Violence against children with disabilities

http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2015-violence-against-children-with-disabilities_en.pdf

(Easy read summary: http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2015-easy_read_children_disability_report_0.pdf)

Adam Unwin and John Yandell (2016): Rethinking Education: Whose Knowledge Is It Anyway?

Urban, Vandenbroeck, Van Laere, Lazzari, & Peeters (2012): Towards Competent Systems in Early Childhood Education and Care. Implications for Policy and Practice. European Journal of Education

Unicef (2013): *Children and Young People with Disabilities Fact Sheet*

Opening Doors Campaign run by Eurochild <http://www.openingdoors.eu/>

HOUSE OF LORDS, European Union Committee (2016): Children in crisis: unaccompanied migrant children in the EU

<http://www.publications.parliament.uk/pa/ld201617/ldselect/ldeucom/34/34.pdf>

International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of their Families:

<http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CMW.aspx>

European Commission: Tackling discrimination/ EU and Roma http://ec.europa.eu/justice/discrimination/roma/index_en.htm

The European Roma Rights Centre (2016): <http://www.errc.org/cms/upload/file/2015-eu-roma-framework-written-comments-19-february-2016.pdf>

The World Bank/Roma <http://www.worldbank.org/en/region/eca/brief/roma>

Kelly, L. & Meysen, T. (2016). *Transnational Foundations for Ethical Practice in Interventions Against Violence Against Women and Child Abuse*.

London/Heidelberg : <https://www.dijuf.de/ceinav-en.html>

Jagusch, B., Sievers, B. & Teupe, U. (2012). *Migrationssensibler Kinderschutz. Ein Werkbuch*. Frankfurt: IGfH-Eigenverlag

France, M.H., Rodríguez, M.C. & Hett, G.G. (2013). *Diversity, Culture and Counselling. A Canadian Perspective*. Edmonton: Brush Education

UNICEF (2013): Take us seriously: engaging children with disabilities in decisions affecting their lives

Mieke Schuurman, Eurochild (2014): children's participation in public decision-making

http://www.eurochild.org/fileadmin/public/05_Library/Thematic_priorities/05_Child_Participation/Eurochild/OEJAJ_VADEMECUM.pdf

PLAN International (1 Dec 2016): Guidelines for Consulting with Children & Young People with Disabilities

<https://disabilitycentre.lshtm.ac.uk/files/2014/07/38106-BO.pdf>

COLOFON

- ▶ Dit trainingsmateriaal werd ontwikkeld als onderdeel van het project **Multi-disciplinary Assessment and Participation in Child Protection Proceedings: training program with modules and toolbox, international network (MAPChiPP)**.
- ▶ Dit samenwerkingsproject werd **ondersteund door het Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme van de Europese Unie** en uitgevoerd door het German Institute for Youth Human Services and Family Law (Germany), Family Child and Youth Association (Hungary), the Estonian Union for Child Welfare (Estonia), het Nedelands Jeugdinstituut (Netherlands) en Child and Family Training (UK).
- ▶ **Module 11: Vulnerability and Culture werd ontwikkeld onder verantwoordelijkheid van de Family Child and Youth Association** door Dr. Maria Herczog en Anikó Gyárfás.
- ▶ We willen Dr. Thomas Meysen, Henriette Katzenstein en Dr. Felix Dinger hartelijk danken voor hun ondersteuning bij het voorbereiden en redigeren van dit materiaal.
- ▶ **© 2017 MAPChiPP project consortium All rights reserved**